

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії
Уманського НУС

[Signature]
О.О. Непочатенко

«12» 03 2021 р.

ПРОГРАМА
співбесіди з історії України
для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»
для вступників на основі повної загальної середньої освіти

Голова комісії для проведення співбесіди

[Signature]
(підпис)

Шатохін А.М.
(ПІБ)

Умань – 2021

Схвалено вченою радою факультету менеджменту
(протокол № 5 від 03 березня 2021 р.).

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту (протокол
№ 6 від 11 лютого 2021 р.).

ВСТУП

У відповідності до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2021 році (затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2020 року № 1274) та Правил прийому на навчання до Уманського національного університету садівництва у 2021 році (затверджених рішенням вченої ради 28 грудня 2020 р., протокол № 4) проходять вступні випробування у формі співбесіди та в разі позитивного висновку про проходження співбесіди рекомендуються до зарахування:

- особи з інвалідністю внаслідок війни відповідно до пунктів 10-14 статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";
- особи, яким Законом України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" надано право на прийом без екзаменів до державних закладів вищої освіти за результатами співбесіди;
- особи з інвалідністю, які неспроможні відвідувати заклад освіти (за рекомендацією органів охорони здоров'я та соціального захисту населення).

Якщо такі особи рекомендовані до зарахування на відкриту або фіксовану (закриту) конкурсну пропозицію, вони зараховуються на місця державного або регіонального замовлення (крім випадку, коли в заяві зазначено: "Претендую на участь у конкурсі виключно на місця за кошти фізичних та/або юридичних осіб").

Співбесіда для вступників на основі повної загальної середньої освіти проводяться за програмами зовнішнього незалежного оцінювання осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти.

Мета співбесіди з історії України – оцінити ступінь підготовленості вступників з метою конкурсного відбору для навчання у вищому навчальному закладі.

Завдання співбесіди з історії України полягає у тому, щоб оцінити знання та вміння учасників:

- формування в учнів наукового світогляду, уявлень про ідеї та методи історії України, її роль у пізнанні дійсності, як невід'ємної складової загальної культури людини, необхідної умови повноцінного життя в сучасному суспільстві; стійкої мотивації до навчання;
- оволодіння учнями науковою термінологією в усній та письмовій формах, системою історичних знань, навичок і вмінь, потрібних у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, достатніх для успішного оволодіння іншими освітніми галузями знань і забезпечення неперервності освіти;

інтелектуальний розвиток особистості, передусім розвиток в учнів логічного мислення і просторової уяви, алгоритмічної, інформаційної та графічної культури, пам'яті, уваги, інтуїції;

- екологічне, естетичне, громадянське виховання та формування позитивних рис особистості;

- формування життєвих і соціально-ціннісних компетентностей учня.

Змістове наповнення програми реалізує компетентнісний підхід до навчання, спрямований на формування системи відповідних знань, навичок, досвіду, здібностей і ставлення, яка дає змогу обґрунтовано судити про застосування історичних знань у реальному житті, визначає готовність випускника школи до успішної діяльності в різних сферах.

ПРОГРАМА ПО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Назва розділу, теми	Учень повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
Стародавня історія України.	<ul style="list-style-type: none"> - територіальний та адміністративний устрій України; - періодизацію Історії України та її структуру; - перші державні об'єднання на території України; - впливи інших держав на суспільний устрій державних об'єднань на території України 	<ul style="list-style-type: none"> - знати територіальний та адміністративний устрій України; - порівнювати різні періоди історії України; - знаходити спільні та відмінні риси серед перших державних об'єднань на території України.
Київська Русь: становлення, розвиток.	<ul style="list-style-type: none"> - Слов'яни: походження, розселення; - Причини, хід, етапи розвитку Київської Русі; - Устрій Руської держави; - Творення українського етносу; - Монголотатарська навала. Вплив Золотої Орди на політичне життя українських земель. 	<ul style="list-style-type: none"> - знати спільність та відмінність між різними групами слов'ян; - аналізувати етапи розвитку Русі; - розуміти процес творення українського етносу; - вказати на вплив Золотої Орди на політичне життя українських земель.
Південно-західні руські князівства та їх політика	<ul style="list-style-type: none"> - Феодальне роздроблення: причини, наслідки; - Галицько-Волинське князівство – нова європейська держава: устрій, політика. Занепад Русі: причини, наслідки; - Українські землі у складі Великого князівства Литовського; - Україна у складі Речі Посполитої 	<ul style="list-style-type: none"> - знати сутність та ознаки феодалізму; - розуміти процес творення Галицько-Волинського князівства; - аналізувати стан українських земель у складі Литви та Польщі;
Козацька доба в Україні.	<ul style="list-style-type: none"> - Зародження та еволюція українського козацтва. 	<ul style="list-style-type: none"> - знати сутність та еволюція українського козацтва;

	<p>Запорозька Січ;</p> <p>- Вплив козацтва на формування національної самосвідомості народу;</p> <p>- Козацько-селянські повстання кінця ХVI середини ХУІІ ст. та їх наслідки. «Ординація Війська Запорозького» (1638).</p>	<p>- проаналізувати вплив козацтва на формування національної самосвідомості народу;</p> <p>- продемонструвати як Козацько-селянські повстання кінця ХУІІ середини ХУІІ ст. вплинули на ситуацію в суспільному житті</p>
<p>Доба української національної революції середини та другої половини ХVІІ ст.</p>	<p>- Причини, характер, рушійні сили національної революції. Розгортання національно-визвольної і соціальної боротьби;</p> <p>- Укладення Зборівської угоди. Державницькі процеси у Гетьманщині.</p> <p>- Погіршення геополітичного становища. Переяславська рада: умови, політико-правове значення;</p> <p>- Криза Гетьманщини. Руїна.</p>	<p>- розуміти причини, характер, рушійні сили національної революції;</p> <p>- знати зміст Зборівської угоди.</p> <p>- проаналізувати причини погіршення геополітичного становища;</p> <p>- назвати причини кризи Гетьманщини.</p>
<p>Українська державність у ХVІІІ ст..</p>	<p>- Наступ на політичну автономію України. Політичні причини і наслідки поразки І. Мазепи;</p> <p>- Гетьман в екзилі П. Орлик та його конституція.</p> <p>- Продовження процесу інкорпорації України до складу Російської імперії. Ліквідація царизмом автономії України.</p>	<p>- розуміти події пов'язані зі спробою І. Мазепи здійснити національно-визвольну війну;</p> <p>- знати основні пункти та риси конституції П. Орлика;</p> <p>- аналізувати питання пов'язані з ікорпорацією України до складу Російської імперії.</p>
<p>Українське національне відродження ХІХ ст.</p>	<p>- Політизація національного руху в Україні. Зародження перших політичних організацій;</p> <p>- Вплив європейських революцій 1848-1849 рр. на політичне життя в українських землях. Скасування кріпацтва та реформи в Україні;</p> <p>- Започаткування руху за політичну незалежність України.</p>	<p>- пояснити причини політизації національного руху в Україні;</p> <p>- проаналізувати вплив європейських революцій 1848-1849 рр. на політичне життя в українських землях. Скасування кріпацтва та реформи в Україні;</p> <p>- розуміти причини та сутність руху за політичну незалежність України.</p>
<p>Україна на початку ХХ ст. Національно-демократична революція. Боротьба за державність (1917-</p>	<p>- Соціально-економічні та політичні чинники національно-визвольного руху на початку ХХ ст.;</p> <p>- Українська революція та її етапи;</p>	<p>- пояснити соціально-економічні та політичні чинники національно-визвольного руху на початку ХХ ст.;</p> <p>- проаналізувати українську</p>

1920 рр.)	<ul style="list-style-type: none"> - Утвердження більшовицької влади в Україні; - Національно-визвольний рух на землях західної України; <ul style="list-style-type: none"> - Поразка української національно-демократичної революції: причини, наслідки. 	<ul style="list-style-type: none"> революцію та її етапи; - вивести закономірності національно-визвольний руху на землях західної України; - назвати причини поразки української національно-демократичної революції.
Українські землі між двома світовими війнами	<ul style="list-style-type: none"> - Політична система радянської України у 20-30-ті роки. Становлення та утвердження тоталітарного режиму. Репресії; - Створення командно-адміністративної системи у економіці; - Соціально-економічні та політичні процеси на західноукраїнських землях 	<ul style="list-style-type: none"> - знати політичну систему радянської України у 20-30-ті роки; - розуміти сутність командно-адміністративної системи у економіці; - аналізувати соціально-економічні та політичні процеси на західноукраїнських землях
Політичне становище України у Другій світовій війні	<ul style="list-style-type: none"> - Українське питання у європейській політиці напередодні Другої світової війни. Україна в планах нацистського керівництва; - Політичні процеси в Україні в період німецької окупації; - Діяльність підпілля і партизанський рух. Створення УПА; - Звільнення України від окупації. Закінчення Другої світової війни та її політичні наслідки для України. 	<ul style="list-style-type: none"> - пояснити стан українського питання у європейській політиці напередодні Другої світової війни; - проаналізувати політичні процеси в Україні в період німецької окупації; - назвати причини і наслідки звільнення України від окупації.
Україна у другій половині 40-их - 60-их рр.. XX ст.	<ul style="list-style-type: none"> - Посилення сталінського диктату в Україні в повоєнні роки; - Підпільно-партизанська боротьба ОУН-УПА на західноукраїнських землях; <ul style="list-style-type: none"> - Політична ситуація в Україні за лібералізації комуністичного режиму в середині 50-60-их рр. 	<ul style="list-style-type: none"> - в'яснити причини і наслідки сталінського диктату в Україні в повоєнні роки; - проаналізувати підпільно-партизанську боротьбу ОУН-УПА на західноукраїнських землях; - пояснити політичну ситуацію в Україні за лібералізації комуністичного режиму в середині 50-60-их рр.
Застій, перебудова в СРСР та їх прояви в Україні	<ul style="list-style-type: none"> - Реванш командно-адміністративної системи; - Наростання кризи в Україні. Посилення реакції в духовному 	<ul style="list-style-type: none"> - в'яснити причини і наслідки реваншу командно-адміністративної системи; - проаналізувати причини і

	житті; - Нові тенденції в діяльності українського опозиційного руху; - Національне пробудження українського народу.	наслідки наростання кризи в Україні. Посилення реакції в духовному житті; - проаналізувати причини і наслідки національного пробудження українського народу.
Україна в добу суверенітету	- Проголошення незалежності України. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р.; - Соціально-економічне та політичне життя;	- пояснити проголошення незалежності України. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р.; - проаналізувати Соціально-економічне та політичне життя;

Запитання для співбесіди

1. Первіснообщинний лад на території сучасної України.
2. Трипільський період в історії України
3. Скіфське царство в історії України.
4. Сарматська доба в історії України
5. Грецькі античні міста-держави на території України
6. Слов'янські племена на території України у V-IX ст.
7. Феодалізм суть риси, його прояви на Русі
8. Передумови утворення Київської Русі
9. Економічний устрій Київської Русі
10. Політичний устрій Київської Русі
11. Соціальний устрій Київської Русі
12. Запровадження християнства на Русі: причини, наслідки
13. Київська Русь в системі міжнародних відносин
14. Монголо-татарське іго на Русі
15. Галицько-Волинське князівство - спадкоємець Київської держави
16. Занепад Київської Русі: причини наслідки
17. Українські землі в складі Великого князівства Литовського XIV-XVI ст.
18. Кревська (1385) унія та українські землі
19. Люблінська (1569) унія та українські землі
20. Українські землі в складі в складі Польщі XIV- XVII ст.
21. Українське козацтво: виникнення та устрій
22. Запорізька Січ та її устрій
23. Козацько-селянські повстання проти польського гніту наприкінці XVI першій половині XVII ст..
24. Боротьба козацтва проти турків і татарів XV-XVI ст.
25. Причини, характер, рушійні сили визвольної боротьби українського народу під проводом Б. Хмельницького.
26. Зборівська (1649) та Білоцерківська (1651) угоди їх роль в процесі творення держави Б. Хмельницького.

27. Економічний устрій держави Б. Хмельницького
28. Політичний устрій держави Б. Хмельницького
29. Соціальний устрій держави Б. Хмельницького
30. Характер Переяславської угоди (1654) та Березневих статей (1654): умови та правове значення
31. Руїна (1659-1686): причини, наслідки.
32. Андрусівське перемир'я (1667) Вічний мир (1686). Поділ України між Московщиною та Річчю Посполитою
33. Спроба національно-визвольних змагань під проводом І. Мазепи.
34. Конституція П. Орлика
35. Наступ російського царизму на українські права і свободи в результаті поразки українських національних земель під проводом І. Мазепи.
36. «Золота осінь» української гетьманщини. К. Розумовський
37. Ліквідація Запорізької Січі. Скасування Гетьманщини та подальша доля українського козацтва
38. Коліївщина: причини, наслідки. Коліївщина в Умані.
39. Три поділи Речі Посполитої та місце в них українських земель у останній чверті ХУІІІ ст.
40. Національне відродження Наддніпрянської України в першій половині ХІХ ст.: причини наслідки.
41. Національне відродження Галицької України в першій половині ХІХ ст.: причини наслідки.
42. Імперська присутність Росії на східноукраїнських землях у першій половині ХІХ ст.: територіально-адміністративний поділ, управління.
43. Слов'янофільство та його прояви в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство та його діяльність
44. Українські землі в складі Австрійської імперії у першій половині ХІХ ст.
45. Реформа 1861 р. та її прояви в Україні: причини наслідки
46. Антиукраїнська політика Російського царизму в 60-70 рр. ХХ ст.
47. Суспільно-політичні реформи 60-70-их рр. ХІХ ст. в Росії та їх прояви в Україні
48. Західноукраїнський суспільний рух другої половини ХІХ ст.
49. Виникнення Західноукраїнських політичних партій наприкінці ХІХ ст.
50. Виникнення Східноукраїнських політичних партій на рубежі ХІХ-ХХ ст.
51. Українські землі в роки першої російської революції 1905-1907 рр.
52. Українська парламентська громада в першій та другій Державних Думах Росії
53. Поразка революції 1905-1907 рр: причини, наслідки
54. Столипінська аграрна реформа
55. Україна в Першій світовій війні.
56. Українські Січові Стрільці
57. Українська національна революція 1917-1920 рр: причини, характер, рушійні сили.
58. Центральна Рада та її діяльність: перший етап (березень – листопад 1917 р.)

59. Центральна Рада та її діяльність: другий етап (листопад 1917- квітень 1918)
60. Українська революція в добу Гетьманату
61. Доба Директорії
62. «Акт Злуки» ЗУНР та УНР
63. Поразка Української національної революції 1917-1920 рр; причини, наслідки
64. Українські землі в період «воєнного комунізму» (1919-1921 рр.).
65. Україна в період НЕПу (1921-1929)
66. Україна та її роль в процесі створення СРСР
67. Індустріалізація в УРСР: причини, хід, методи та наслідки
68. Колективізація в УРСР: причини, хід, методи та наслідки
69. Західноукраїнські землі між двома світовими війнами
70. Організація Українських Націоналістів та її діяльність
71. Репресивна політика радянської влади щодо українського народу. Голодомор 1932 – 1933 рр.
72. Україна в системі міжнародних відносин напередодні Другої світової війни
73. Напад Німеччини на СРСР. Україна в планах гітлерівської Німеччини
74. Рух опору в Україні в роки Другої світової війни: діяльність радянських партизанських загонів
75. Рух опору в Україні в роки Другої світової війни. УПА в роки Другої світової війни
76. Визволення українських земель з під німецької окупації. Возз'єднання Закарпатської України з УРСР
77. Політика «індустріалізації», в Західних областях України, її вплив на політичну ситуацію в Україні
78. Політика «колективізації» в Західних областях України, її вплив на політичну ситуацію в Україні
79. «Культурна революція» в Західних областях України, її вплив на політичну ситуацію в Україні.
80. Відбудова господарського комплексу України після завершення Другої Світової війни.
81. Завершення територіального об'єднання України.
82. «Відлига» та її прояви в соціально-економічному житті України (1953-1964 рр.)
83. Шестидесятники. Підпільний національно-визвольний рух.
84. Українська культура 60-80—их рр.. ХХ ст..
85. Спроба соціально-економічних реформ в СРСР у другій половині 60-их на початку 70-их рр.
86. Прояви кризи радянської системи в Україні у 70-80-х рр..
87. «Застійні» явища в українській культурі у 70-на початку 80-их рр.. ХХ ст..
88. Україна в умовах перебудови в СРСР – економічний аспект.
89. Україна в умовах перебудови в СРСР – політичний аспект.
90. Україна в умовах перебудови в СРСР – культурний аспект.

91. Декларація про державний суверенітет України.
92. Проголошення Акту державної незалежності України, його закономірність
93. Соціально-економічна політика української держави в умовах суверенітету
94. Основні тенденції політичного життя України в умовах суверенітету
95. Основні тенденції культурного життя України в період суверенітету.
96. Зовнішньополітичний курс України в Умовах суверенітету
97. Конституція 1996 р. Конституційний процес в Україні
98. Національна символіка
99. Українська діаспора її розселення, діяльність
100. «Революція гідності»: причини, суть, наслідки.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

При оцінюванні рівня навчальних досягнень з історії враховується:

- рівень оволодіння датами основних подій, та фактичного матеріалу що становлять важливу складову загальнолюдської історії;
- рівень умінь використовувати теоретичні знання, уміння робити висновки та узагальнення.

Максимальна можлива сума набраних балів за співбесіду з історії становить 200. Вважається, що вступник пройшов співбесіду, якщо він набрав 100 і більше балів.

Вступнику задається 4 запитання, максимальна оцінка за кожне питання становить 50 балів.

Всі види оцінювання навчальних досягнень вступників здійснюються за критеріями, наведеними в таблиці.

Структура оцінювання

Оцінка за питання, балів	Критерії оцінювання вступників
45-50	Вступник виявляє міцні й глибокі знання з історії; вільно відповідає на ускладнені запитання, чітко викладає матеріал, використовуючи наукову термінологію, з використанням міжпредметних зв'язків; самостійно аналізує і розкриває закономірності історичних процесів; наводить приклади, що ґрунтуються на власних спостереженнях; оцінює історичні явища; виявляє і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання; ознайомлений з основною та додатковою літературою, робить самостійні обґрунтовані висновки; аргументовано використовує знання у нестандартних ситуаціях

40-44	Вступник вільно відтворює навчальний матеріал та відповідає на поставлені запитання, допускаючи незначні помилки у формуванні наукових термінів чи при поясненні окремих фактів; з допомогою встановлює причинно-наслідкові зв'язки; дає порівняльну характеристику історичним об'єктам явищам і процесам живої природи; розв'язує стандартні пізнавальні завдання; виправляє власні помилки; робить нечітко сформульовані висновки; опрацював основну і додаткову літературу
35-39	Вступник самостійно відтворює навчальний матеріал; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; порівнює історичні події, явища і процеси, встановлює відмінності між ними; виправляє допущені помилки; робить неповні висновки; опрацював основну і додаткову літературу; робить нечітко сформульовані висновки
30-34	Вступник самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал, частково дотримується логіки його викладу; відповідає на окремі запитання; у цілому правильно вживає історичні терміни; характеризує сутність історичних процесів за планом; допускає помилки у відповідях та термінології; ознайомлений з основною літературою, знає частину програмного теоретичного матеріалу, але не може застосувати його на практиці
25-29	Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, дає визначення окремих історичних понять, дає неповну характеристику загальних ознак історичних подій; у відповідях може допускати помилки; неправильно трактує окремі положення, допускаючи помилки у термінології; наводить приклади, що ґрунтуються на матеріалі підручника
20-24	Вступник частково відтворює навчальний матеріал, допускає помилки при визначенні окремих історичних понять, дає неповну характеристику загальних ознак історичних подій; відповідає на запитання, але відповіді не повні, мало опрацював рекомендовану літературу.
0-19	Вступник за допомогою викладача відтворює незначну частину навчального матеріалу, дає визначення окремих історичних понять, дає неповну характеристику загальних ознак історичних подій; у відповідях допускає суттєві помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; не має достатніх теоретичних знань та практичних вмінь; не ознайомлений або мало опрацював рекомендованої літератури

Список рекомендованої літератури

1. Аркас М. Історія України-Русі. К.: «Вища школа», 1990.
2. Бойко О. Д. Історія України. – К., 1999.
3. Борисенко В. Й. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ ст.: Навч. Посібник. – К.: «Либідь», 1996.
4. Грицак А. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ – ХХ ст.. – К., 1996.
5. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К.: «Наукова думка», 1992.
6. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності. – Львів: «Світ», 1995.
7. Дорошенко Д. Нарис історії України. – Львів, «Світ», 1991.
8. Крип'якевич І. Історія України. – Львів: «Світ», 1990.
9. Полонська-Василенко Н. Історія України. – К.: «Либідь», 1992.
10. Стеблій Ф. І. Революція 1848-1849 років у Європі і Україна. – К, 2011.
11. Яворницький Д. Історія запорізьких козаків: в 3-х т. – К.: «Наукова думка», 1991.
12. Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст.: Навч. Посібник. – К.: «Генеза», 1997.
13. Історія України: нове бачення. У 2-х т. – К.: «Україна», 1996.
14. Історія України / Керівник авт. Кол. Ю. Зайцев. – Львів.: «Світ», 2006.
15. Повість временних літ. – К., 1990.
16. Політична історія України // За ред. Танцюри В. Л. – К., 2001.